

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av 5 § i livsmedelslagen, 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås det att livsmedelslagen, lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation och lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter ändras.

Systemet för namnskydd skyddar geografiska beteckningar och traditionella framställningsmetoder för vissa jordbruksprodukter, livsmedel och alkoholprodukter. Syftet med propositionen är att få den nationella lagstiftningen om namnskydd att motsvara Europeiska unionens ändrade lagstiftning.

Europeiska unionens lagstiftning om namnskydd, som baserat sig på produktsektorsspecifik reglering, har reviderats genom att man samlat alla bestämmelser om jordbruksprodukter och livsmedel i en enda rättsakt och samtidigt förenhetligat förfarandebestämmelserna för olika produktsektorer. I regel är det fråga om direkt tillämplig EU-lagstiftning. Bestämmelser om det nationella genomförandet av namnskyddssystemet finns för närvarande vad gäller vissa omständigheter som gäller ansökningsförfarande och tillsyn i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter i fråga om produkter inom vinsektorn och i livsmedelslagen i fråga om övriga produkter. Det föreslås att bestämmelserna om lagarnas tillämpningsområde ändras så att de motsvarar Europeiska unionens harmoniserade lagstiftning så att genomförandet av namnskyddssystemet i fortsättningen till alla delar baserar sig på de gällande bestämmelserna i livsmedelslagen.

Den viktigaste innehållsmässiga ändringen i den reviderade unionslagstiftningen är en utvidgning av lagstiftningen om tillsyn över domännamn så att den i fortsättningen också gäller namnskyddade produkter. Av denna anledning föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras så att dess bestämmelser om övervakning av domännamn omfattar också de namnskyddade produkterna.

Lagarna avses träda i kraft hösten 2024.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
MOTIVERING.....	3
1 Bakgrund och beredning.....	3
1.1 Bakgrund.....	3
1.2 Beredning.....	3
1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten	3
1.2.2 Beredningen av propositionen	3
2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll.....	3
2.1 De centrala bestämmelserna i EU-rättsakten	3
2.2 Nationellt handlingsutrymme	4
3 Nuläge och bedömning av nuläget	5
4 Förslagen och deras konsekvenser	6
4.1 De viktigaste förslagen	6
4.2 De huvudsakliga konsekvenserna.....	6
5 Alternativa handlingsvägar.....	7
6 Remissvar	7
7 Specialmotivering.....	7
8 Ikraftträdande	8
9 Verkställighet och uppföljning	8
10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning.....	9
LAGFÖRSLAG.....	10
Lag om ändring av 5 § i livsmedelslagen	10
Lag om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	11
Lag om ändring av 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter.....	12
BILAGOR	13
PARALLELLTEXTER.....	13
Lag om ändring av 5 § i livsmedelslagen	13
Lag om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation	15
Lag om ändring av 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter.....	16

MOTIVERING

1 Bakgrund och beredning

1.1 Bakgrund

Propositionen gäller genomförandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1143 om geografiska beteckningar för vin, spritdrycker och jordbruksprodukter samt garanterade traditionella specialiteter och frivilliga kvalitetsbegrepp för jordbruksprodukter, om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2019/787 och (EU) 2019/1753 samt om upphävande av förordning (EU) nr 1151/2012, nedan *namnskyddsförordningen*. Förordningen är direkt tillämplig rätt, men till vissa delar förutsätter genomförandet av den nationella bestämmelser. I regel täcker de gällande nationella bestämmelserna kraven i den reviderade Europeiska unionens lagstiftning. Det föreslås några små ändringar i dem.

1.2 Beredning

1.2.1 Beredningen av EU-rättsakten

Europeiska kommissionen publicerade den 31 mars 2022 ett förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om en revidering av lagstiftningen om Europeiska unionens geografiska beteckningar (COM(2022)134 final). På nationell nivå har ärendet behandlats i sektionen för jordbruk och livsmedel (EU18) under perioden 29.3.2022—23.11.2023 samt i EU-ministerutskottet 30.3—1.4.2022, 8—10.6.2022 och 7—9.12.2022. Riksdagens stora utskott har behandlat ärendet den 1 april 2022, 10 juni 2022 och 9 december 2022. Riksdagens jord- och skogsbruksutskott behandlade ärendet den 9 september 2022 och gav sitt utlåtande om det den 12 oktober 2022 (U 43/2022 rd – JsUU 23/2022 rd), där man förhöll sig positivt till reformen.

Namnskyddsförordningen trädde i kraft den 13 maj, tjugo dagar efter det att den hade offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning (23.4.2024). En del av bestämmelserna i förordningen träder i kraft den 1 januari 2025.

1.2.2 Beredningen av propositionen

I anslutning till beredningen av propositionen har det inletts ett projekt Beredning av ändringar i namnskyddslagstiftningen <https://mmm.fi/sv/projekt2?tunnus=MMM023:00/2024>. Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid jord- och skogsbruksministeriet i samarbete med kommunikationsministeriet, Transport- och kommunikationsverket, Livsmedelsverket och Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården. Propositionsutkastet har behandlats i arbetsgrupp för namnskydd och i statsrådets under-sektion för vin- och alkoholärenden i april 2024.

2 EU-rättsaktens målsättning och huvudsakliga innehåll

2.1 De centrala bestämmelserna i EU-rättsakten

Namnskyddssystemet skapar mervärde för produkterna och skyddar ett etablerat namn från missbruk och förfalskning. Skyddet gäller i allmänhet produkter som har tillverkats eller producerats traditionellt inom ett visst område eller med en viss tillverkningsmetod under flera generationer. För konsumenten är skyddet en garanti för att produktens ursprung, råvaror och framställningsmetod är kända. Det finns tre skyddssystem: skyddad ursprungs-beteckning

(SUB), skyddad geografisk beteckning (SGB) och garanterad traditionell specialitet (GTS). SUB och SGB skyddar tillverkningen eller produktionen av en produkt inom dess traditionella geografiska område medan GTS skyddar produktens traditionella tillverkningsmetod. För dessa används nationellt den allmänna benämningen *namnskyddad produkt*.

För närvarande föreskrivs det om namnskydd för jordbruksprodukter och livsmedel samt destillerade produkter och aromatiserade viner i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel, nedan den *gamla namnskyddsförordningen*, som upphävs genom namnskyddsförordningen. Den nya lagstiftningen skiljer sig inte avsevärt från den gällande lagstiftningen. Det är snarare fråga om att koncentrera de bestämmelser om registrering av produkter som tagits in i olika rättsakter i en enda förordning och att förenhetliga registerförfarandena för och tillsynen över produkterna. Namnskyddsförordningen innehåller också vissa innehållsmässiga ändringar som i synnerhet gäller nätövervakningen av produkter, producentgruppernas roll och användningen av hållbarhetskriterier.

I fråga om lagstiftningens tillämpningsområde hänför sig den viktigaste ändringen till produkter inom vinsektorn. Bestämmelser om namnskydd för dem finns för närvarande i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007, nedan *marknadsordningsförordningen*. De bestämmelser i den som gäller registrering av namnskyddade produkter inom vinsektorn har flyttats till namnskyddsförordningen. Samtidigt har dessa förfaranden förenhetligats och kompletterats med vissa bestämmelser om tillsynsförfarandena. Enligt namnskyddsförordningen ska det dock fortfarande föreskrivas om tillsynen över namnskyddade produkter inom vinsektorn i marknadsordningsförordningen. I fråga om produkter inom vinsektorn är regleringen på EU-nivå sålunda också i fortsättningen uppdelad i två olika rättsakter när det gäller tillsynen.

De godkända namnskyddade produkterna publiceras både i Europeiska unionens officiella tidning och i [registret eAmbrosia](#) som förs av kommissionen. I det registret har alla EU:s namnskyddade beteckningar förts in, liksom en del av tredjeländernas namnskyddade beteckningar som också måste skyddas inom Europeiska unionen. Dessutom finns [registret GI View](#), som upprätthålls av Europeiska unionens immaterialrättsmyndighet EUIPO, där också alla tredjeländers namnskyddade beteckningar finns, men där det inte finns garanterade traditionella specialiteter.

2.2 Nationellt handlingsutrymme

Namnskyddsförordningen är i princip direkt tillämplig EU-lagstiftning, men den innehåller vissa bestämmelser som hänför sig till medlemsstaternas prövningsrätt. De omständigheter som kräver nationella bestämmelser har i huvudsak redan beaktats i livsmedelslagen, där det bland annat föreskrivs om Livsmedelsverkets behörighet vid registreringsförfarandet för namnskyddade produkter samt om genomförandet av tillsynen och tillsynsmyndigheten. Vissa bestämmelser som hänför sig till nätövervakning förutsätter att den gällande regleringen kompletteras. I propositionen föreslås det att dessa bestämmelser ska utfärdas.

I namnskyddsförordningen föreskrivs det också om vissa omständigheter som hänför sig till den nationella prövningsrätten. Detta gäller i synnerhet användning av geografiska beteckningar för att beteckna en produkt som används som en ingrediens i namnet på en bearbetad produkt enligt artikel 27, närmare bestämmelser om producentgruppers verksamhet enligt artiklarna 32–34 och 55, ackrediterade organ enligt artiklarna 41 och 73 och frivilliga kvalitetsbegrepp enligt

artiklarna 78—83. I fråga om dem föreslås inga nationella bestämmelser, eftersom det inte har konstaterats att sådana behövs.

3 Nuläge och bedömning av nuläget

I regel är Europeiska unionens lagstiftning om namnskydd direkt tillämplig. Vissa bestämmelser om registreringsförfaranden och tillsyn förutsätter dock nationell reglering. Nationella bestämmelser om registrering av och tillsyn över namnskyddade produkter finns för närvarande i livsmedelslagen (297/2021) och i fråga om produkter inom vinsektorn i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012), nedan *marknadsordningslagen*.

I livsmedelslagen finns bestämmelser om namnskyddade produkter i 5 § 2 mom. 32 punkten där definitionen finns och i 54 § där det föreskrivs om registrering av namnskyddade produkter och anmälan av tillverkning. Definitionen behöver ändras så att de författningar som nämns där ersätts med den nyligen antagna namnskyddsförordningen. På så sätt gäller registrerings- och anmälningsförfarandena i 54 § i fortsättningen också produkter inom vinsektorn. Överföringen av registreringen av namnskyddade produkter inom vinsektorn från tillämpningsområdet för marknadsordningslagen till tillämpningsområdet för livsmedelslagen har inga betydande konsekvenser, eftersom det i Finland åtminstone för närvarande inte finns några produkter inom vinsektorn som skulle kunna registreras som namnskyddade produkter.

I Europeiska unionens lagstiftning förblir tillsynen över namnskyddade produkter inom vinsektorn såsom det konstaterats ovan inom tillämpningsområdet för marknadsordningsförordningen. På nationell nivå har det dock ansetts ändamålsenligt att tillsynen över alla namnskyddade produkter i fortsättningen baserar sig på livsmedelslagen i fråga om alla produkter i stället för att tillsynen över viner skulle basera sig på marknadsordningslagen. På så sätt är tillsynsbestämmelserna och de förfaranden som hänför sig till dem enhetliga i fråga om alla produkter. Ändringen är i praktiken liten, eftersom tillsynen över produkter inom vinsektorn enligt både marknadsordningslagen och livsmedelslagen för närvarande ankommer på Tillstånds- och tillsynsverket för social- och hälsovården och det inte är fråga om en ny uppgift. Det att tillsynen i fråga om alla produkter grundar sig på samma lagstiftning förtydligar planeringen och genomförandet av tillsynen. Därför har det ansetts motiverat att bestämmelserna om tillsyn över namnskyddade produkter inom vinsektorn överförs från marknadsordningslagen till tillsynen enligt livsmedelslagen.

I namnskyddsförordningen föreskrivs det också om övervakning av domännamn, om vilken det inte tidigare funnits bestämmelser i anslutning till namnskydd. I artikel 35 i namnskyddsförordningen föreskrivs det att registreringsenheter för nationella toppdomäner som är etablerade i unionen ska säkerställa att registrerade geografiska beteckningar i förfaranden för alternativ tvistlösning som rör domännamn erkänns som en rättighet som kan åberopas i dessa förfaranden. Nationella bestämmelser om detta finns i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014), där det i 21 kap. föreskrivs om domännamn under toppdomänen fi samt domännamnsverksamhet i anslutning till dem. Transport- och kommunikationsverket förvaltar ett register över domännamn under toppdomänen fi. Vad som i 21 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation föreskrivs om det domännamnsregister som förvaltas av Transport- och kommunikationsverket ska också tillämpas på registret över domännamn under toppdomänen ax som förvaltas av Ålands landskapsregering. Befogenhetsöverföringen mellan riket och landskapet Åland för förvaltning av toppdomänen ax bestäms genom en separat överenskommelseförordning.

I regel kan vem som helst fritt registrera ett domännamn. Enligt 166 § 2 mom. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation får ett domännamn vid registreringstidpunkten dock inte

motsvara någon annans skyddade namn eller märke, om inte domännamnsanvändaren kan ge en godtagbar grund för registreringen av domännamnet. Domännamnet får inte heller likna någon annans skyddade namn eller märke, om domännamnet registreras i uppenbart vinnings- eller skadesyfte. Transport- och kommunikationsverket kan med stöd av lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation avgöra tvister som hänför sig till domännamn under toppdomänen fi. Om innehavaren av en rättighet som avses i 166 § 2 mom. begär att ett domännamn ska avregistreras kan Transport- och kommunikationsverket avregistrera ett domännamn som har registrerats i strid med lagens bestämmelser och avlägsna det ur fi-roten, eller registrera domännamnet på innehavaren av rättigheten.

Skyddat namn och skyddat märke definieras i 3 § 21 punkten i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Definitionen omfattar inte namnskyddade produkter. Med stöd av den gällande lagen får rättighetsinnehavaren till en namnskyddad produkt sålunda inte åberopa sin geografiska beteckning i Transport- och kommunikationsverkets tvistlösningsförfarande i fråga om domännamn. Därför måste namnskyddade produkter fogas till definitionen av skyddat namn och skyddat märke, så att innehavare av geografiska beteckningar effektivt kan åberopa sin geografiska beteckning vid tvistlösningsförfaranden som gäller domännamn under toppdomänen fi på det sätt som förutsatts i artikel 35 i namnskyddsförordningen.

I fråga om nätövervakningen är det dessutom skäl att notera att också 63 § i livsmedelslagen, där det föreskrivs om stängning av webbplatser, vid behov kan tillämpas på tillsynen över namnskyddade produkter. Livsmedelsverket kan bestämma att en webbplats eller en del av den ska stängas bland annat om det är uppenbart att de uppgifter som lämnas där väsentligen strider mot livsmedelsbestämmelserna. Stängningen av en webbplats genomförs med iakttagande av proportionalitetsprincipen på så sätt att det ska bestämmas att den del av webbplatsen ska stängas där det finns uppgifter som strider mot livsmedelsbestämmelserna. Om stängningen av en del av webbplatsen inte undanröjer överträdelsen av livsmedelsbestämmelserna, ska det vid behov bestämmas att hela webbplatsen ska stängas. Föreläggandet att stänga webbplatsen kan meddelas temporärt för den tid då ärendet utreds eller missförhållandet avhjälpas. Den temporära stängningen gäller tills Livsmedelsverket har fattat ett slutligt beslut i ärendet.

4 Förslagen och deras konsekvenser

4.1 De viktigaste förslagen

I propositionen föreslås det att definitionen av namnskyddade produkter i livsmedelslagen ändras så att den motsvarar den nya namnskyddsförordningen. Till definitionen fogas samtidigt namnskyddade produkter inom vinsektorn som det för närvarande föreskrivs om i marknadsordningsförordningen. Detta förtydligar planeringen av och förfarandet för tillsynen över dessa produkter. På motsvarande sätt undantas namnskyddade produkter inom vinsektorn från definitionen av EU:s lagstiftning om handelsnormer i marknadsordningslagen. På så sätt baserar sig registreringen av och tillsynsförfarandena för namnskyddade produkter i fortsättningen till alla delar på kraven i namnskyddsförordningen och nationellt på bestämmelserna i livsmedelslagen. Samtidigt föreslås det att lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation ändras så att den omfattar också den tillsyn över domännamn som förutsatts i namnskyddsförordningen.

4.2 De huvudsakliga konsekvenserna

Propositionens mest betydande konsekvens är att den splittrade lagstiftningen om namnskydd för enhetligas. Planeringen av tillsynen i enlighet med livsmedelslagen i fortsättningen också i fråga om produkter inom vinsektorn kan föranleda ett behov av anvisningar av engångsnatur,

men å andra sidan bedöms ändringen förenhetliga förfarandena och förtydliga planeringen och genomförandet av tillsynen. I fråga om tillsynen hänför sig propositionens huvudsakliga konsekvens till ett starkare skydd än tidigare av geografiska beteckningar i domännamn (i Finland domännamn som slutar på ".fi" och ".ax"). Sådan här tillsyn hör i Fastlandsfinland i fråga om den nationella toppdomänen fi till Transport- och kommunikationsverkets uppgifter och i fråga om toppdomänen ax för landskapet Åland till Ålands landskapsregerings uppgifter, till vilka tillsynen över namnskyddade produkter nu fogas på det sätt som förutsätts i namnskyddsförordningen. Det har bedömts att behovet av tillsyn i praktiken är litet, eftersom det inte hittills i Finland har framkommit behov av skydd av domännamn i anslutning till namnskydd.

5 Alternativa handlingsvägar

Vissa bestämmelser i namnskyddsförordningen hör till den nationella prövningsrätten. Detta gäller i synnerhet utfärdande av närmare bestämmelser om producentgrupper. Det har inte ansetts nödvändigt att utfärda sådana bestämmelser i finländska förhållanden, där ansökningar om namnskydd inte har gjorts av producentgrupper, med ett undantag. En producentgrupp är en mera småskalig och mera diffus sammanslutning av producenter inom jordbrukssektorn än en producentorganisation. I EU:s marknadsordningslagstiftning avses med producentgrupp en sådan sammanslutning av producenter som har till syfte att senare ansöka om att bli godkänd som producentorganisation.

När propositionen överlämnas finns det inga uppgifter om metoder som planeras i andra medlemsstater.

6 Remissvar

Det har ordnats en remissbehandling av propositionen där utlåtande begärdes av de centrala aktörerna inom branschen. Material som hänför sig till detta och ett sammandrag av utlåtandena har offentliggjorts i statsrådets tjänst för projektinformation. I utlåtandena framkom inga ändringsbehov eller ändringsförslag.

7 Specialmotivering

1 Lag om ändring av 5 § i livsmedelslagen

5 §. Definitioner. Det föreslås att definitionen av namnskyddade produkter i 2 mom. 32 punkten i paragrafen ändras genom att de upphävda EU-rättsakterna stryks och de gällande rättsakterna om namnskyddade produkter fogas till definitionen. Jämfört med nuläget innebär ändringen att definitionen omfattar också namnskyddade produkter inom vinsektorn. Med anledning av ändringen gäller livsmedelslagens bestämmelser om registrering och övervakning av namnskyddade produkter alltså i fortsättningen också produkter inom vinsektorn.

Produkter enligt definitionen av namnskyddade produkter godkänns i enlighet med den EU-lagstiftning som det hänvisas till i den föreslagna punkten. Godkännandet av produkter publiceras i Europeiska unionens officiella tidning. Godkända namnskyddade produkter publiceras också i registret eAmbrosia som förs av Europeiska kommissionen. I det registret har alla EU:s namnskyddade beteckningar förts in, liksom en del av tredjeländernas namnskyddade beteckningar som också måste skyddas inom Europeiska unionen. I eAmbrosia finns två separata register, av vilka det ena registret innehåller skyddade geografiska beteckningar (SGB) inklusive skyddade ursprungsbeteckningar (SUB) och det andra innehåller garanterade traditionella specialiteter (GTS). Bestämmelser om registret eAmbrosia finns för närvarande i

artikel 11 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel och i fortsättningen i artiklarna 22 och 65 i namnskyddsförordningen som ersätter den förordningen. Dessutom har namnskyddade produkter införts i registret GI View, som upprätthålls av EUIPO. Avsikten är att alla tredjeländers namnskyddade beteckningar ska införas i det registret, men registret innehåller däremot inte garanterade traditionella specialiteter. Endast eAmbrosia är ett officiellt register och endast namnskyddade uppgifter i eAmbrosia är registrerade i unionen, och t.ex. i fråga om domännamnskydd behöver de nationella myndigheterna endast beakta dem. GIview är inte ett officiellt register, utan en mer omfattande databas (data base), vars roll är att informera om alla skyddade beteckningar i större utsträckning, men informationen i den är inte juridiskt bindande på samma sätt som informationen i eAmbrosia.

2. Lag om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

3 §. Definitioner. Det föreslås att definitionen av skyddat namn och skyddat märke i 21 punkten i paragrafen ändras så att namnskyddade produkter som avses i 5 § 2 mom. 32 punkten i livsmedelslagen också ingår i definitionen. I motiveringen till den bestämmelsen konstateras det närmare vad namnskyddade produkter är. Ändringen baserar sig på de krav i namnskyddsförordningen som gäller namnskyddade produkter och övervakningen av domännamn. Bestämmelser om registrering och övervakning av domännamn finns i 21 kap. i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. I 21 kap. 169 § föreskrivs det om myndighetens rätt att avregistrera ett domännamn. Denna rätt är kopplad till definitionen av skyddat namn och skyddat märke. Eftersom namnskyddsförordningen förutsätter motsvarande myndighetsbehörighet i fråga om namnskyddade produkter, föreslås det att namnskyddade produkter fogas till definitionen. På så sätt kan tvistlösningsförfaranden i fråga om domännamn under toppdomänen få tillämpas också i fråga om namnskyddade produkter.

3. Lag om ändring av 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

3 §. Definitioner. Det föreslås att definitionen av EU:s lagstiftning om handelsnormer i 13 punkten i paragrafen ändras så att den inte längre omfattar bestämmelserna om geografiska beteckningar för produkter inom vinsektorn i artikel 93 i marknadsordningsförordningen. Termen geografiska beteckningar motsvarar begreppet namnskydd som används i denna proposition. Enligt förslaget ska namnskyddade produkter inom vinsektorn i fortsättningen grunda sig på livsmedelslagen.

8 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft hösten 2024. Enligt artikel 97 i namnskyddsförordningen träder förordningen i kraft den tjugonde dagen efter det att den har offentliggjorts i Europeiska unionens officiella tidning. Förordningen offentliggjordes den 23 april 2024 och är sålunda redan i kraft. Artiklarna 10.4, 10.5, 39.1 och 45 tillämpas dock först från och med den 1 januari 2025. De bestämmelserna gäller nationellt invändningsförfarande, anmälan av verksamheten till myndigheterna, förteckning över aktörer och intyg till aktören om överensstämmelse med produktspecifikationen. Dessa förfaranden tillämpas redan i Finland med stöd av den gällande lagstiftningen och är därför inte av betydelse för de föreslagna lagarnas ikraftträdande. Lagarna kan sålunda sättas i kraft så snart som möjligt.

9 Verkställighet och uppföljning

På Europeiska unionens nivå behandlas namnskyddsärendena i fortsättningen i kommissionens kommitté för namnskydd som inledde sitt arbete i april 2024 och som utöver jordbruksprodukter

i fortsättningen också behandlar namnskyddsärenden som gäller vinsektorn och destillerade drycker. På nationell nivå har jord- och skogsbruksministeriet tillsatt en namnskyddsarbetsgrupp som behandlar ärenden inom alla produktsektorer och har till uppgift att behandla frågor som gäller genomförandet namnskyddssystemen, utarbeta utvecklingsförslag och ge utlåtanden i frågor som hänför sig till genomförandet av systemet.

10 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

Propositionens centrala innehåll gäller en ändring av tillämpningsområdet för de gällande bestämmelserna i fråga om vissa produkter och innehållsmässigt föreslås inga nya rättigheter eller skyldigheter i förhållande till de gällande bestämmelserna, med undantag för lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation. Dess förhållande till grundlagen har bland annat i fråga om näringsfriheten beskrivits i förarbetena till den lagen (RP 221/2013 rd). Lagens rubrik var tidigare informationssamhällsbalken. Lagen har stiftats med grundlagsutskottets medverkan (GrUU 18/2014 rd – RP 221/2013 rd).

På de grunder som anges ovan kan lagförslaget behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Kläm

Eftersom namnskyddsförordningen innehåller bestämmelser som föreslås bli kompletterade genom lag, föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av 5 § i livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (297/2021) 5 § 2 mom. 32 punkten som följer:

5 §

Definitioner

I denna lag och i de förordningar som utfärdas med stöd av denna lag avses med

32) *namnskyddade produkter* produkter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1143 om geografiska beteckningar för vin, spritdrycker och jordbruksprodukter samt garanterade traditionella specialiteter och frivilliga kvalitetsbegrepp för jordbruksprodukter, om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2019/787 och (EU) 2019/1753 samt om upphävande av förordning (EU) nr 1151/2012 och i artikel 93 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007,

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 3 § 21 punkten, sådan den lyder i lag 485/2021, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *skyddat namn och skyddat märke* ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret samt en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken och ett varumärke enligt firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (544/2019) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem samt en namnskyddad produkt enligt livsmedelslagen (297/2021),

Denna lag träder i kraft den 20 .

3.

Lag

om ändring av 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 3 § 13 punkten, sådan den lyder i lag 1336/2022, som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *EU:s lagstiftning om handelsnormer* de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn i del II avdelning II kapitel I och artiklarna 147, 223 och 230.1 c i marknadsordningsförordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen, med undantag för produkter som avses i artikel 93 i marknadsordningsförordningen,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Helsingfors den 5 september 2024

Statsminister

Petteri Orpo

Jord- och skogsbruksminister Sari Essayah

Lag

om ändring av 5 § i livsmedelslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i livsmedelslagen (297/2021) 5 § 2 mom. 32 punkten som följer:

Gällande lydelse

5 §

Definitioner

I denna lag och i förordningar som utfärdats
med stöd av denna lag tillämpas

32) *namnskyddade produkter* produkter med sådana ursprungsbeteckningar och geografiska beteckningar för jordbruksprodukter och livsmedel som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1151/2012 om kvalitetsordningar för jordbruksprodukter och livsmedel samt produkter märkta som garanterade traditionella specialiteter som avses i artikel 18 i den förordningen, produkter med geografiska beteckningar som avses i artikel 2.3 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 251/2014 om definition, beskrivning, presentation och märkning av, samt skydd av geografiska beteckningar för, aromatiserade vinprodukter och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1601/91 samt produkter med skyddade geografiska beteckningar som avses i artikel 3.4 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/787 om definition, beskrivning, presentation och märkning av spritdrycker, användning av namn på spritdrycker i presentationen och märkningen av andra livsmedel, skydd av geografiska beteckningar för spritdrycker, användning av jordbruksalkohol och destillat av jordbruksprodukter i alkoholhaltiga drycker

Föreslagen lydelse

5 §

Definitioner

I denna lag och i de förordningar som
utfärdas med stöd av denna lag avses med

32) **namnskyddade produkter** produkter som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1143 om geografiska beteckningar för vin, spritdrycker och jordbruksprodukter samt garanterade traditionella specialiteter och frivilliga kvalitetsbegrepp för jordbruksprodukter, om ändring av förordningarna (EU) nr 1308/2013, (EU) 2019/787 och (EU) 2019/1753 samt om upphävande av förordning (EU) nr 1151/2012 och i artikel 93 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1308/2013 om upprättande av en samlad marknadsordning för jordbruksprodukter och om upphävande av rådets förordningar (EEG) nr 922/72, (EEG) nr 234/79, (EG) nr 1037/2001 och (EG) nr 1234/2007,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

samt om upphävande av förordning (EG) nr
110/2008,

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om tjänster inom elektronisk kommunikation (917/2014) 3 § 21 punkten, sådan den lyder i lag 485/2021, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) *skyddat namn och skyddat märke* ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret samt en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken och ett varumärke enligt firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (544/2019) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

21) ***skyddat namn och skyddat märke*** ett namn och märke som är infört i handels-, varumärkes-, förenings-, stiftelse- eller partiregistret samt en inarbetad firma, ett sekundärt kännetecken och ett varumärke enligt firmalagen (128/1979) eller varumärkeslagen (544/2019) samt namnet på ett offentligt samfund, ett statligt affärsverk, en självständig offentligrättslig inrättning, en offentligrättslig förening samt på en främmande stats beskickning eller på ett organ i dem *samt en namnskyddad produkt enligt livsmedelslagen (297/2021),*

Denna lag träder i kraft den 20 .

Lag

om ändring av 3 § i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om en marknadsordning för jordbruksprodukter (999/2012) 3 § 13 punkten, sådan den lyder i lag 1336/2022, som följer:

Gällande lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) *EU:s lagstiftning om handelsnormer* de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom vinsektorn i artiklarna 73–123, 147, 223 och 230.1 c i marknadsordningsförordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen,

Föreslagen lydelse

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

13) ***EU:s lagstiftning om handelsnormer*** de bestämmelser som gäller handelsnormer för jordbruksprodukter och beteckningar, märkning, oenologiska metoder, vindruvssorter, lämnande av information, användning av följedokument och dokumentering av uppgifter i fråga om produkter inom *vinsektorn i del II avdelning II kapitel I och artiklarna* 147, 223 och 230.1 c i marknadsordningsförordningen och i EU:s lagstiftning om genomförandet av dem samt i de bestämmelser i EU:s lagstiftning som antagits med stöd av den gamla marknadsordningsförordningen, *med undantag för produkter som avses i artikel 93 i marknadsordningsförordningen,*

Denna lag träder i kraft den 20 .